

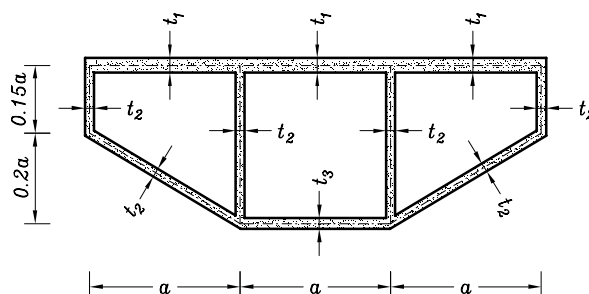
13. VAJA IZ TRDNOSTI (torzija nosilcev s tankostenskim prerezom)

NALOGA 1. Za prikazani tankostenski prečni prerez določi:

- torzijski vztrajnostni moment I_x ,
- maksimalni torzijski moment $M_{x,\max}$, ki ga prerez še prevzame, $\tau_{\max} = 10 \text{ kN/cm}^2$,
- za koliko se spremeni maksimalni torzijski moment, če notranji rebri odstranimo?

Podatki: $a = 200 \text{ cm}$, $t_1 = 20 \text{ cm}$, $t_2 = 12 \text{ cm}$, $t_3 = 15 \text{ cm}$, $\tau_{\max} = 10 \text{ kN/cm}^2$

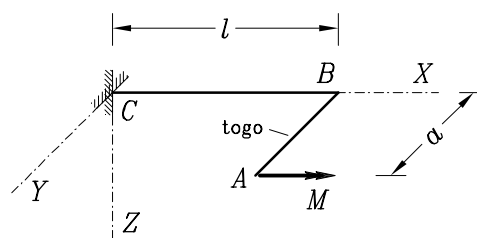
REŠITEV. $I_x = 58\,839\,200 \text{ cm}^4$,
 $M_{x,\max} = 84\,369.4 \text{ kNm}$,
 $\Delta M_x = 2\,769.4 \text{ kNm}$.

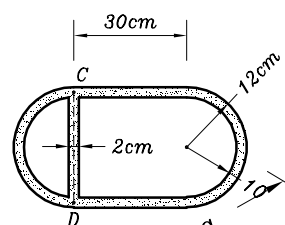
NALOGA 2. Ob predpostavki, da gre za čisto torzijo, določi navpični pomik konca previsa A ter strižno napetost v rebro $\overline{CD}$, če je element $\overline{AB}$ tog. Za koliko se spremeni povos točke A, če rebro $\overline{CD}$ odstranimo?

Podatki: $l = 3 \text{ m}$, $a = 1.8 \text{ m}$, $M = 50 \text{ kNm}$, $E = 24\,000 \text{ kN/cm}^2$, $G = 8\,000 \text{ kN/cm}^2$

REŠITEV.
 $I_x = 68\,286 \text{ cm}^4$, $w_A = 0.494 \text{ cm}$, $\tau_{CD} = 0.275 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}$
 $I_x = 67\,016 \text{ cm}^4$, $w_A = 0.504 \text{ cm}$.

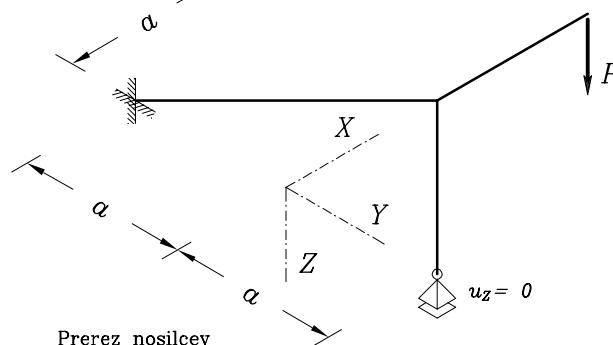
Prečni prerez elementa BC

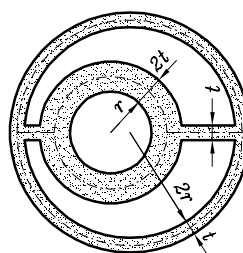
NALOGA 3. Določi maksimalni torzijski moment $M_{x,\max}$, ki ga prikazani tankostenski prečni prerez A_x lahko prevzame. Isti prečni prerez upoštevaj pri določitvi notranjih sil $\{N_z, M_x, M_y\}$ in pomika na mestu in v smeri sile P za prikazano konstrukcijo. Nalogo reši z izrekom o dopolnilnem virtualnem delu!

Podatki: $E = 20\,000 \text{ kN/cm}^2$, $\nu = 0.3$, $\tau_{\max} = 10 \text{ kN/cm}^2$, $a = 2.5 \text{ m}$, $4r = 15 \text{ cm}$, $t = 1 \text{ cm}$, $P = 2 \text{ kN}$

REŠITEV.
 $M_{x,\max} = 44.18 \text{ kNm}$,
 $u_p = 4.022 \text{ cm}$,

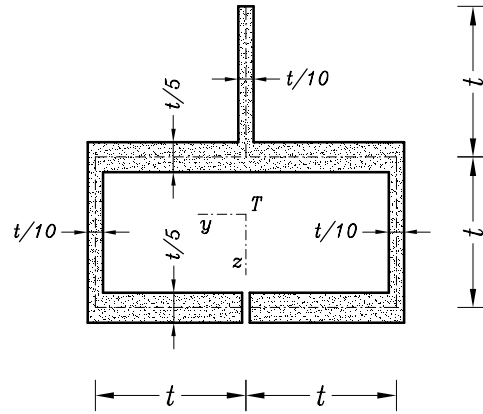
Prerez nosilcev

NALOGA 4. Določi koordinati strižnega središča $S(y_S, z_S)$ za prikazani tankostenski prečni prerez.

Podatki: $t = 10$ cm

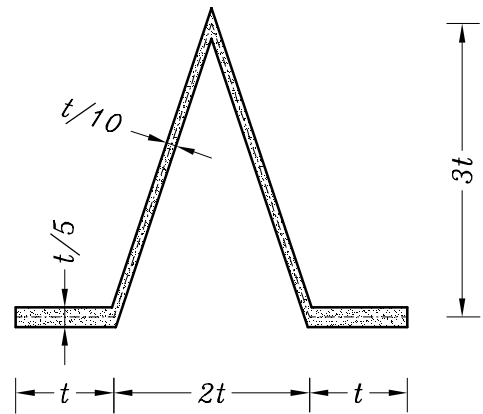
REŠITEV. $y_S = 0$ cm, $z_S = -11.94$ cm.

NALOGA 5. Določi koordinati strižnega središča $S(y_S, z_S)$ ter izračunaj in nariši diagram izbočitvene funkcije Φ za prikazani tankostenski prečni prerez.

Podatki: $t = 10$ cm

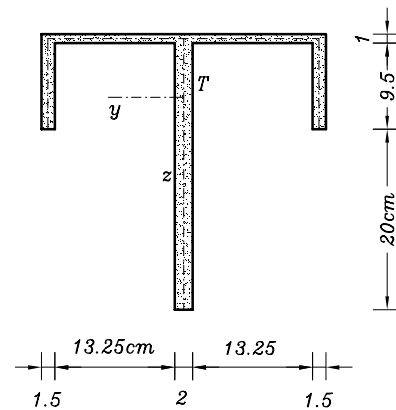
REŠITEV. $y_S = 0$ cm, $z_S = -12.07$ cm.

NALOGA 6. Določi koordinati strižnega središča $S(y_S, z_S)$ ter potek izbočitvene funkcije Φ za prikazani tankostenski prečni prerez.

Podatki:

REŠITEV. $y_S = 0$ cm, $z_S = -12.55$ cm.

NALOGA 7. Določi koordinati strižnega središča $S(y_S, z_S)$ za prikazani tankostenski prerez, $t \ll a$. Rezultat preveri pri $\alpha = -\frac{\pi}{2}$! Za $\alpha = -\frac{\pi}{2}$ izračunaj tudi izbočitveni vztrajnostni moment.

Podatki: $a, t \ll a, \alpha$

REŠITEV. $y_S = 0,$

$$z_S = 2a \left(-\frac{\cos \alpha}{\pi - 2\alpha} + \frac{2 \cos \alpha - (\pi - 2\alpha) \sin \alpha}{\pi - 2\alpha - \sin(2\alpha)} \right).$$

